

LISTEK.

Soterija.

(Po nemškem izvirniku. — Povest iz časov preganjanja kristjanov.)
(Dalje.)

Ko je popoldne pretor prišel zopet k Soteriji, je bila že pripravljena na odhod.
Se enkrat je poskusil uradnik vso svojo zgovornost; ko pa je videl, da nič ne doseže, je poklical biriče.

Soterija se je hotela izogniti boleznemu posavljanju; zato je naročila služabnikom, da morajo delati v nekem oddaljenem delu palače, samo oskrbnik naj bi bil za pričo.

Ko je prišel pretor z biriči, je ponovil vprašanje, in ko je vstrajala Soterija pri svoji izjavi, je ukazal svojim ljudem, naj jo primejo.

V veži jo je pričakoval njen stari oskrbnik. Ko jo je zagledal, se je vrgel pred njene noge in s solznimi očmi vskliknil:

„To je torej potovanje, o katerem si govorila včeraj, moja draga zapovednica! O, da sem moral jaz, starec, to doživeti! Da bi mogel vsaj za tebe umreti, kajti moje življenje itak ni nič vredno!“

Soterija mu je dala v kratkih besedah navodila zastran njenega pogreba.

„Kupi“, je rekla, „priprosto marmornato krsto, in jo pošlji še danes ali vsaj jutri h pokopališču na Appijevi cesti. Tam pričakujejo moji ljubi starši svojo hčer. Kako rada bi bila okrasila veliko kapelo, ki je zraven, s podobami v čast svetih skrivnosti. Naj ostane sedaj, kakor je. „Saj ni več daleč dan“, je navdušeno nadaljevala, „ko se bo križ zmagovalno dvignil iz temnih voltin.“

S temi besedami se je odtrgala Soterija od starca in zapustila v spremstvu biričev vilo.

Ze to, da je prišel pretor z biriči v Soterijino vilo, je vzbudilo med prebivalci predmestja veliko pozornost. Ko so pa videli, da pelje o visokospoštovano mlado gospico v zapor kakor kakšno zločinko, so se vznemirili. Od vseh strani so pritiskali stari in mladi, tako, da so si biriči z veliko težavo delali pot. Kristjani so jokali, pa tudi pogani, ki so se sicer tako radi dali naštevati sklicem: „Kristjan, kristjan!“, so izražali jetniče svoje sočutje.

Preko Emilijevega mosta so šli na forum in k mamerjanskim ječam pod kapitolom.

Ce beremo življenjepis mučenikov, si lahko predstavimo grozo rimskih državni ječ. Prefekt pa je izrecno ukazal, naj vržejo Soterijo v enega najgroznejših prostorov, ki so ga imenovali ječarji „Orkus“ ali peklo, in jo ondi priklenejo na verige.

Toda naša deklica je že tolikokrat obiskala kristjane v ječah, da ji njihove groze in muke niso bile nič novega. Zapirali so kristjane pogostoma že popolnoma razmesarjene od bičanja in natezanja in tako so ležali več tednov v najhujših mukah. V takem položaju jih je videla Soterija in občudovala njihovo stanovitost ter jim zavidala venec večne slave, ki je tudi njo čakal. Ne, ta noč v ječi je ni mogla upogniti in pripraviti k odpadu od njenega Boga in Zveličarja.

Iz celega sveta.

Na spoved -- po zraku. Francoski katoliški listi poročajo sledečo zanimivo dogodbo: Neka francoska četa je bila v pokrajini Laghouat na robu puščave Sahare v Afriki napadena od rodu Tuareg. Poveljnik čete, Largeot, je padel smrtno zadet. „Tri ali štiri ure še lahko živite“, je rekel zdravnik, ko ga je preiskal. — „Umreti bom moral“, odgovoril ranjenec, „to nič ne da, ali umreti brez duhovnika, brez verskih tolažil, to je žalostno.“ — Poročnik Bregard je slišal besede poveljnikove. Bregard je izvrsten zrakoplovec. Dosegel je nedavno tozadevno spričevalo in je spremljal nedavno s svojim letalom francosko četo. — „Poveljnik“, je zaklical ranjencu, „daj te mi povelje in jaz Vam pripeljem duhovnika.“ — „Ampak od kod?“ vpraša s slabim glasom un rajoci. — „Iz Laghouata, moj poveljnik, vreme je jasno, nobenega vetra ni v zraku, moja ptica leti hitro, pred tremi urami Vam privedem duhovnika, seveda le tedaj, če bo imel pogum, se peljati z menoj.“ — Zarek veselja je zasijal iz Largeotovih oči, stisnil je roko vrlému poročniku. „Hvala Vam lepa, Vi ste res vrli tovariš. Hitite!“ — Poročnik Bregard je vzletel kvikšu, preplul zrak približno 200 km dalje, je dosegel Laghouat in je srečno našel v bolnišnici vojaškega zdravnika Audrala. „Duhovni oče“, je zaklical Bregard skoro brez sapa, „ali bi bili tako prijazni in bi prisledli k meni v zrakoplov?“ — Duhovnik je smatral to vprašanje za šalo. „V zrakoplov? Tako pozno? Kam pa?“ — Poročnik mu je takoj razložil ves dogodek. — „Jaz sem Vam na razpolago“, je odgovoril Audral. Deset minut pozneje je že sedel pogumni duhovnik zraven zrakoplovec v letalnem stroju. Velika množica ljudstva je hotela videti ta slučaj, edini v cerkveni zgodovini. Zrakoplov se je dvignil in je kmalu izginil izpred oči gledalcev proti zahodu med večerne oblake. Duhovnik je pritiskal srebrno puščico s sveto hostijo na svoje prsi. Čudne misli mu prešinjajo dušo. Prvočasno se menda še le vozi evharistični Zveličar po zraku, 1000 metrov nad zemljo, v daljino puščavo, kjer ga težko pričakuje umirajoči. Vpečerno solnce je pošiljalo zadnje žarke na zrakoplov in oba potnika, ki sta vroče molila, da bi dobil ranjeni po-

ja. Saj tudi vojaku raste pogum, ko se začne bitka in stoji pred sovražnikom.

Ko je prišel pretor drugi dan v ječo, mu je Soterija še z večjim navdušenjem ko prejšnji dan, odgovorila, da bode srečna, če bo za svojega Gospoda in Boga umrla.

Zato je bilo treba rabiti še ostrejša sredstva. Soterijo so postavili pred sodišče.

Prefekt s svojimi prisodniki, katerim se je bil pridružil senator Avrelj Sempronij, je pričakoval obtoženko. Za sodniki je bil oddeljen prostor, ki sta ga zakrivali 2 veliki zavesi: tja je šel sodni dvor k posvetovanju, da izreče razsodbo, ki jo razglasi sluga ljudstvu. Pred sodnikovim sedežem je stala trinožna darilna mizica s kačilom, zraven pa mučilno orodje razne vrste; biriči so bili pripravljene, da denejo žrtev na sodnikov ukaz na natezalnico. Najzoprnejši med njimi je bil zamorec majhne, čokate postave, podlega izraza v obličju, pravi satan v človeški podobi. V dvorani pa je bilo na stotine gledalcev, ki so hoteli biti navzoči pri zaslišavanju tako imenitne gospice.

Soterija je med potom ves čas tiho in goreče molila. Trdnega koraka je stopila na stopnice, ki so držale pred sodišče: mirno pričakujoč, kaj pride, je stala pred sodniki, obličje je sramežljivo zakrila s pajčolanom.

Pogani so gledali obtoženko radovedno in sočutno, kristjani pa, ki so bili tudi v dvorani, so zrlili s spoštovanjem na mlado spoznavalko in pošiljali tihe molitve za njo pred božji prestol.

Zaslišanje se je pričelo.

„Kako ti je ime?“ je vprašal mestni prefekt Heraklij Rufin.

Devica se je najprej pokrižala, potem pa odgovorila:

„Moje ime je Soterija.“

„Iz katere rodovine si?“

„Kristjanka sem, toda če hočeš vedeti telesni izvor, sem potomka senatorske rodovine Florijev.“

„Ukaze božanskih cesarjev poznaš: stopi torej pred oltar in daruj kačila v čast bogovom.“

„Samo en Bog je, ki sem se ga učila častiti in ljubiti od otroških let. Bogov, o katerih mi govoriš, ne poznam; to so plodovi človeške domišljije, ne pa resnica.“

„Pazi, da ne žališ bogov rimske države!“

„Ali želim, če povem resnico?“

„Pomisli, kaj imaš: mladost, lepoto, plemstvo in bogastvo: ne žrtvuj tega svoji, prav tako nesmiselno kakor tudi kaznjivi trmi!“

„Vem, kaj mi je v korist, in vem, kdo mi bo to, kar imam, vekoma ohranil. Ne morem in ne bom nikoli izpremenila svoje izjave.“

„Vidiš“, je rekel prefekt Sempronij, „kako je trmoglav in trdovratna? Toda če ne gre iz lepa, pa pojdi s hudim. — Nubitec, obleči si rokavico!“

Režeč se, je skočil črncec pred prefekta in mu pokazal že pripravljeno roko: član je bila pokrita z velikim podplatom, na katerem so bili pritrjeni končasti kosčki železne pločevine.

„Odrtažite ji pajčolan!“ je ukazal Rufin.

Predno so mogli rabiti povelje izvršiti, je Soterija že odgrnila pajčolan, ki je pokrival njen obraz.

Občudovanje se je polastilo množice pri pogledu na neobičajno lepoto in ljubkost, ki je bila razlita

po čudovito nežnem in finem obličju device. Soterija je sramežljivosti zarudela v obraz; sveti ogenj ljubezni do Boga ji je bliščal iz oči in črni lasje so se spuščali kot naravni pajčolan po ramah in na belo, škrltasto obrobljeno obleko.

„Se enkrat“, je rekel sodnik, „pomisli na svojo mladost, plemstvo, in žrtvuj bogovom!“

„Jaz sem kristjanka in poznam samo enega Boga, ki je ustvaril nebo in zemljo.“

Tedaj je dal prefekt znamenje, črncec je zamahnil z železno rokavico in udaril Soterijo po licu tako močno, da se je takoj prikazala kri.

Soterija je goreče pogledala proti nebu in ne da bi izpregovorila besedo, je ponudila mirno in odločno tudi drugo lice.

Nov udarec in tudi druga stran lica je krvavela.

„Zahvalim Te, Gospod Jezus Kristus, Sin božji“, je rekla Soterija z močnim glasom, „da si me spoznal vredno, trpeti radi Tvojega imena s Teboj isto sramoto.“

Gledalci so osupnili, polni občudovanja nad stanovitnostjo slabotne deklce. Le črncec, ki ni poznal nikoli plemenitega čustva, je režeč zamahnil k novemu udarcu in Soterija je z isto stanovitnostjo ko prej, postavila najprej eno in potem drugo lice.

Kri je tekla liki svet nakit rubinov po vratu in po beli obleki deviške spoznavalke.

Numidijec je hotel že zopet zamahniti, ko zakliče nekdo izmed množice:

„Ali se spodobí, rabiti zoper gospico senatorskega dostojanstva, kazni sužnjev?“

Ljudje so glasno pritrdjevali klicatelju: senator Avrelj Sempronij pa, ki je spoznal po glasu svojega sina, se je obrnil k mestnemu prefektu in mu pošepetal nekoliko besed. Rufin je nato ukazal, da se obravnava za sedaj prekine in se odpelje obtoženka nazaj v zapor.

Soterija je nemudoma zakrila svoj obraz s pajčolanom in šla za sodnim slugo v ječo. Velika množica ljudstva jo je spremljala.

Pred vrati jetnišnice so se gnetli kristjani, ki so poljubljali spoznavalki roko in se priporočali njeni molitvi: matrona Lucina pa se je približala v spremstvu svoje služabnice, da bi z obrišačo, namočeno v dišeči vodi, izbrisala kri na Soterijinih licih.

Toda Soterija se je branila prijateljici in dejala: „Zakaj me hočeš oropati nakta, ki mi ga je daroval moj Zenin? Pusti mi ta kinč, ki mu bo ugajal, kakor upam!“

„Predrago dete“, je rekla matrona, „jutri bodeš morala najbrž zopet pred sodnike; ali bi ne bilo moč, da bi strjena kri na tvojem obrazu vzbudila sočutje sodnikov in ljudstva?“

Služabnica je postavila tja posodo vode in Lucina je izpirala kri, dokler niso postali biriči nevoljni radi zadržavanja in odpeljali jetnico.

Med množico, ki je spremljala Soterijo v ječo, je bil tudi Ambrozij, bled ko smrt.

Težka železna vrata so se bila že davno zaprla za jetnico in množica se je bila tudi razšla, toda on je še vedno slonel ob stebru in nepremično zrl v vrata jetnišnice.

(Dalje prihodnjic.)

veljnik še pravočasno zadnjo tolažbo. Zrakoplov je letel z največjo brziho po zračnih višinah. Končno sta potnika srečno dosegla svoj cilj. Bregard je palogoma svustil letal in stoji k tlem. Srečno sta poročnik in duhovnik izstopila v središču tabora, kjer so ju vojaki z navdušenjem sprejeli. Ganjen je stopil duhovnik v šotor, kjer je ležal umirajoči poveljnik. Se je živel: upanje ga je bolj kot paravna moč, ubranilo smrti. Odprl je oči, zagledal duhovnika in zašepetal: „Hvala ti, dobri Bog!“ — „Da, le hvalite svojega božjega mojstra“, je odgovoril Andral, „ki je s take daljave prišel k Vam, da Vam poda poljub miru“. Duhovnik se je nagnil k umirajočemu, ga spovedal ter mu podelil kruh življenja in poslednje olje. Še nekaj tolažljivih besed in poveljnik Largeot je izdihnil. Njegova duša je odplavala v deželo večnega solncea. To je bila prva pot na spoved — po zraku.

Tri sestre umrle v enem dnevu. Iz Draždan na Saksonskem poročajo: Tri stare sestre so umrle v božičnih praznikih. V eni uri sta umrli 85letna Emilija Hummel in njena 83letna sestra Kristina vsled slabosti. Kmalu nato je umrla vsled prevelike razburjenosti še tretja sestra, ki je bila stara 80 let. Pokopali so jih v enem grobu.

Eno uro in pol v Marici. V vojaški bolnišnici v Ruščaku se nahaja mornar, ki se je boril pri Odriču obupno s smrtjo. Ivan Dimitrov, tako se imenuje, je imel nalogo, pripeljati z motornim čolnom po Marici bolgarski vojski živil. To početje je bilo nevarno, ker so bile bregovih turške straže. Res so ga Turki kmalu opazili in šrapnel je zašel čoln, ki se je potopil. Dimitrov se je vrgel v vodo in je plaval, Turki so streljali nanj; skrival se je pod vodo in se zidajpazda prikazal na dan. Turki so bili k sreči slabi strelci in ga niso pogodili. Tako se je boril z vodo celo uro in pol, na kar ga je končno rešila došla bolgarska patrulja. Dimitrov leži bolan, ima pljučnico; vendar upa, da zdravniki, da ga rešijo.

Nesreča v rudniku. Iz Tokia poročajo: V rudniku Saporu je nastala razstrelba. Od 200 delavcev so se rešili samo trije.

Smrtna nesreča hčere ogrskega trgovinskega ministra. Iz Velikega Varaždina poročajo: Hči trgovinskega ministra Beothija, ki je bila že par dni s svojo materjo pri sorodnikih na obisku, se je smrtno

ponesrečila. Po večerji je šla v pisarno, da napiše tam neko pismo. Na mizi je ležal revolver. Tega je hotela odstraniti. Pri tem je zadela s petelinom ob mizo, da se je revolver izprožil. Kroglja je zadela deklco in ta se je mrtva zgrudila.

Italijanski kralj — občinski volilec. Na podlagi nove občinske postave v Rimu je vpisan italijanski kralj Viktor Emanuel kot volilec v volilnem imeniku II. volilnega okraja mesta Rim. Kralj je vpisan v imenik pod imenom „volilec Viktor Emanuel“ in mora oddati, če bo šel volit, svoj glas na volišču via Magna Napoli v bližini kraljeve palače Kvirinal. Kralj je baje zelo zadovoljen, ker se ga je vpisalo v volilni imenik ravno tako kot vsakega drugega državljanu.

V Kaliforniji je nastal hud mraz, radi katerega so zmrzile večinoma vse citrone in pomerance. Skoro vsa letina je uničena. Škoda znaša nad 29 milijonov dolarjev, ali čez 80 milijonov kron.

Železniške nesreče. Iz Budimpešte poročajo: Na postaji Budimpešta—Engelsfeld je trčil osební vlak šte. 4107 zaradi goste megle s tovornim vlakom. Kurjač tovornega vlaka je bil težko ranjen, 2 sprevoznika osebnega vlaka pa lahko. — Iz Kolina v Nemčiji poročajo: Pri Rörmondou sta trčila 2 tovorna vlaka med vožnjo. 2 uslužbenca sta bila usmrčena. Več vozov je bilo razbitih.

Kmečki mlekarji štrajkajo. V okolici Monakovega so v pričetku zime zahtevali mlekarji višje cene za mleko, ki ga vozijo v Monakovo. Toda trgovci z mlekom nočejo mleka višje plačati. Kmetje pa so radi tega organizirali štrajk in ne vozijo več mleka v mesto. Radi tega je cena mleku izredno, celo za 100% poskočila. Kmetje pa tudi strogo pazijo, da ne bi kak kmet prelomil štrajka. Postavljene imajo na več krajih paznike, ki pazijo, kdo pošilja mleko v Monakovo. Vodja štrajkujočih mlekarjev, Eichner, se vozi s samodrečim (avtomobilom) od vasi do vasi in navdušuje kmete k štrajku.

Ljudsko štetje v Rumuniji. Dne 1. januarja se je končalo ljudsko štetje v Rumuniji. Število prebivalstva znaša 7½ milijona duš. Od leta 1899 je poskočilo število prebivalstva za 1 milijon. Glavno mesto Rumunije, Bukarešt, šteje sedaj nad 350.000 duš in je napredovalo za 80.000 v 10. letih.